

*„A magyar nyelv tanítására
különös gond fordítandó.”
/KAZINCZY/*

FELADATLAP

az

„ÉDES ANYANYELVÜNK”
nyelvhasználati verseny országos döntőjére

a szakképző iskolai versenyzők
számára

Sátoraljaújhely
2006

1. Állapítsa meg, milyen szófajúak a példamondat aláhúzott szavai!

A nagy emberek tettei nem magoké, hanem a nemzeté.

Én pedig a szó alatt mind a magyart értem, mind az embert. /Kölcsey Ferenc/

- a) .....
- b) .....
- c) .....
- d) .....

2. Nevezze meg a példamondat szavainak végén aláhúzott toldalékok fajtáját!

Bartók Béla szenvedélyesen tanulta az idegen nyelveket.

- a) .....
- b) .....
- c) .....
- d) .....

3. Milyen szófaji szerepe van az *újra* szónak az alábbi példamondatokban?

- a) *Újra* kellett végezni a munkát.
.....
- b) A vizsgálat után *újra*értékeltek a pályázatokat.
.....
- c) *Újra* cserélte a régi ruhát?
.....

4. Fejezze ki rokon értelmű igével vagy körülírással az alábbi igekötős igék jelentését!

- a) kiegészzik: .....
- b) kibeszél: .....
- c) megegyezik: .....
- d) megbeszél: .....

5. Mit jelentenek a felsorolt *-nyelv* utótagú összetett főnevek?

- a) földnyelv
- b) konyhanyelv
- c) kutyanyelv
- d) virágnyelv

- a) .....
- b) .....
- c) .....
- d) .....

6. Melyik szó illik az 1. és a 2. oszlop szavai közé? A beírt szó az első oszlop szavának utótagja, egyben a második oszlopbelinek előtagja.

(Például: könyv.....tábla.....kép)

- a) hegy.....idő
- b) kéz.....kendő
- c) szekrény.....kilincs
- d) vár.....kulcs

7. Írja be előtagként egy-egy állat nevét! Értelmezze is a keletkezett szavakat!

- a) ..... fül
.....
- b) ..... háj
.....
- c) ..... szem
.....
- d) ..... szív
.....

8. Határozza meg, milyen közszolgálati létesítmény a *könyvtár*!

.....
.....
.....
.....

9. Helyettesítse magyar szóval a példamondatokban aláhúzott idegen szavakat!

- a) Nyáron nagy a külföldiek inváziója a Balatonon.
.....
- b) Nagy invencióval végezte munkáját.
.....
- c) A költő inverziót alkalmazott versében.
.....
- d) Olvastam a Szigeti veszedelem invokációját.
.....

10. Az ismert jelöléseket használva elemezze mondatrészek szerint a példamondatot!
Készítse el az ágrajzát is!

Az emberek összetartozás-élménye a közös éneklésben fejeződik ki a legjobban.

/Kodály Zoltán/

11. Pótolja a hiányzó írásjeleket – s ahol szükséges, a nagybetűket is – a következő tagolatlan szövegben!

Az én vezéreszmém amelynek mióta csak mint zeneszerző magamra találtam tökéletesen tudatában vagyok a népek testvérré válásának eszméje a testvérré válásé minden háborúság és minden viszály ellenére ezt az eszmét igyekszem amennyire erőmtől telik szolgálni zenémben ezért nem vonom ki magam semmiféle hatás alól eredjen az szlovák román arab vagy bármiféle más forrásból

/Bartók Béla/

12. Jelölje a *Beszélni nehéz!* című rádióműsor megfejtéseiben alkalmazott módon a példamondat hangsúlyait és szüneteit!

Marad a kellemes, késő nyáriás idő. A Kárpát-medence nagy részén továbbra is a napsütésé lesz a főszerep.

13. Elemezze a tagmondatok fajtája és viszonya szerint a következő összetett, ill. többszörösen összetett mondatokat!

- a) A használati tárgyak koruk tükröi, ugyanis sokat elárulnak az ízlésről, társadalmi és gazdasági helyzetről.
- b) A jövő építészetéről beszélni meddő szócséplés marad, ha az építész a nagy összefüggésektől függetlenül igyekszik megoldani egy-egy konkrét tervezési feladatot.
- c) A legmodernebb sportlétesítményeknél alapkövetelmény, hogy valamennyi ülőhelyről kiváló rálátás essék a küzdőtérre, s az elmaradhatatlan kellékek közé tartoznak a legmodernebb vizuális és hangrendszerek is.
- d) Kiderül, hogy tehetsége van az úszáshoz, tehát hatalmas akaraterővel küzd azért, hogy élsportoló legyen.

- a) .....
- .....
- b) .....
- .....
- c) .....
- .....
- d) .....
- .....

14. Írjon két-két szólást vagy közmondást a *hal* és a *pénz* kulcsszavakkal, és magyarázza is meg jelentésüket!

hal

1. ....

jelentése: .....

2. ....

jelentése: .....

pénz

1. ....

jelentése: .....

2. ....

jelentése: .....

